

Adalet Temelinde, Dostluk Çerçevesinde

Uluslararası Hukuk BÜLTENİ

ÖZEL SAYI
Uluslararası Adli İşbirliği
Seminer Sunumları

T.C. ADALET BAKANLIĞI Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
İnsan Hakları
Uluslararası Sözleşmeler
Cezai Adli Yardımlaşma
Hukuki Adli Yardımlaşma
Suçluların Geri Verilmesi
Hükümlülerin Nakli
Nafaka
Çocuk Kaçırma
Dış İlişkiler
Uluslararası Kuruluşlar
Heyet Ziyareti
Toplantılar
Uluslararası Sorunlar
Öneri ve Görüşler

"Uluslararası Adli İşbirliği ve Eurojust" seminerini gerçekleştiren yerli ve yabancı uzmanlara ve katılımcılara teşekkür ediyor, yapılan sunumların yargı camiasına faydalı olmasını temenni ediyorum.

Ahmet HAMSİCİ
Türkiye Adalet Akademisi
Başkanı

NİSAN 2010 YIL:3 SAYI:6
3 Ayda Bir Yayınlanır

Editörden

BAŞYAZI

Ahmet HAMSİCİ

- Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Faaliyetleri**
Ahmet FIRAT
- Hukuki Konularda Adli İşbirliği**
Abdullah CEBECİ
- Nafaka Alacaklarının Tahsiline Dair Uluslararası Sözleşmeler ve Uygulaması**
S. F. DOĞAN

Dr. Fazıl DOĞAN

- 4 **Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukukî Veçhelerine Dair Lahey Sözleşmesi**
Gökçen TÜRKER
- 5 **Yabancı Ülkelerde İşlenen Suçlarda TCK'nın Uygulanabilirliği**
Necati MERAN
- 6 **Cezai Konularda Adli İşbirliği**
Mustafa DÖNEN
- 7 **Suçların Geri Verilmesi**
Salih BENLİ
- 8 **Hükümlülerin Nakline İlişkin Uygulamalar**
Tahsin TAŞKIN
- 9 **General introduction on MLA and progress of the EU**
Dr Maurizio Varanese
- 10 **Novelties and advantages of the Second Protocol to the 1959 Convention on MLA**
Francisco Jimenez
- 11 **The 2000 EU MLA Convention**
Guy Stessens
- 12 **Eurojust and Turkey**
Carlos Zeyen
- 13 **EJN (European Judicial Network)**
Fatima Martins
- 14 **Extradition according to the 1957 Convention**
Annette von Sydow
- 15 **Practical examples of MLA**
Axel Reibel
- 16 **Practical aspects of judicial co-operation**
John Mottram

EDİTÖRDEN

uhdigm@adalet.gov.tr

Tüm okurlarımıza merhaba

Bundan önceki sayılarımızla ilgilenerek daha iyiyi bulmak adına yorumlarda bulunan ve yoğun iş gündemi içerisinde yazılarıyla katkıda bulunan tüm değerli dostlarımıza teşekkür ediyoruz.

Bültenimiz, özel sayı olarak yayımlanmasına sebep teşkil eden seminerde Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Sayın Ahmet Hamsici'nin takdim ettiği açılış konuşması ile başlamaktadır.

Uluslararası adli işbirliğine ilişkin uygulamalarımız ve bu alanda adayı olduğumuz ve üye ülkeleri ile çok yakın işbirliği içerisinde bulunduğumuz Avrupa Birliği düzeyinde yürürlükte bulunan uygulamalar hakkında yargı mensuplarını bilgilendirmek amacıyla seminer düzenlenmesi düşünülmüştür.

Bu amaçla, Genel Müdürlüğümüz, Türkiye Adalet Akademisi ve Avrupa Birliği kurumu olan Teknik Destek ve Bilgi Değişimi Ofisi (TAIEX) ile yürütülen görüşmeler çerçevesinde "Uluslararası Adli İşbirliği ve EUROJUST" konulu seminerin gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

Konu bütünlüğünün sağlanması amacıyla seminerin 1. gün programı tamamen ülkemizin taraf olduğu sözleşmeler çerçevesinde yürütülen uluslararası adli işbirliği konuları ülkemiz uzmanlarınca anlatılmıştır. Bu kapsamda Genel Müdürlüğümüz uzmanlarınca hukuki ve cezai konularda adli işbirliğine ek olarak yabancı ülkelerde işlenen suçlarda TCK'nun uygulama kabiliyeti de gündeme alınmıştır. Avrupa Birliğine ilişkin uygulamalar ve özellikle Eurojust ile EJN kurumları 2. gün yabancı uzmanlarca sunulmuştur.

Seminer 120 yargı mensubunun katılımıyla 18-19 Ocak 2010 tarihinde Antalya'da gerçekleştirilmiş, sunumlar simultane olarak tercüme edilmiştir.

Seminer programı konu itibarıyla alanında ilk olması nedeniyle katılımcılar ile birlikte tüm yargı mensuplarının istifade edebilmeleri amacıyla bültenimizde yayımlanmaktadır. Ülkemiz uzmanlarınca yapılan sunumlar tam metin olarak sunulmakla birlikte misafir yabancı uzmanların sunumları genel olarak Powerpoint sunumu olup ayrıntılı metinleri bilahare çözümlenerek tam metin olarak Türkiye Adalet Akademisi tarafından yayımlanacaktır.

Öneri ve kritiklere daima açık olduğumuzu ve tüm meslektaşlarımızın yayımlamamızı arzu ettikleri uluslararası hukuk konulu çalışmalarını beklediğimizi bu vesile ile yenilemek isteriz.

T.C. ADALET BAKANLIĞI

UHDİGM

TEL: 90 (312) 218 78 21

FAKS: 90 (312) 219 45 23

06659 KIZILAY ANKARA

uhdigm@adalet.gov.tr

BAŞYAZI

Ahmet HAMSİCİ
Türkiye Adalet
Akademisi

Saygıdeğer Melekttaşlarım,

[Please, click for English text of leading article!](#)

Çok Değerli Misafirler,

Türkiye Adalet Akademisi ile Avrupa Birliği Komisyonu Teknik Destek ve Bilgi Değişimi Ofisi'nin birlikte düzenlediği "Uluslararası Adli İşbirliği ve EUROJUST" konulu seminere hoş geldiniz!

Yargı profesyoneli hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimi, çağdaş hukuk sistemine sahip tüm ülkelerde önemle üzerinde durulan konulardan biridir. İdari, mali ve bilimsel özerkliğe sahip bir kurum olarak Türkiye Adalet Akademisi de, ülkemizde hâkim ve savcılarının hazırlık ve meslek içi eğitimlerinden sorumlu tek kuruluştur.

Sosyal hayatta ve hukuk alanında meydana gelen gelişme ve değişimleri izleyebilme, bilgi ve tecrübelerimizi gözden geçirip kendimizi yenileyebilmek adına meslek içi seminerler bizlere önemli bir imkân sağlamaktadır.

Bu kapsamda, 30 Aralık 2009 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Türkiye Adalet Akademisi Adli ve İdarî Yargı Hâkim ve Savcılar Meslek İçi Eğitim Yönetmeliği'nin 5. maddesi, hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimlerinde önemli hedefler öngörmektedir. Buna göre hâkim ve savcılarının

"-Mesleki bilgi, beceri, birikim ve yeterlilik düzeyini artırmak suretiyle mesleki gelişmelerinin sağlanması,

- İnsan haklarına ve hukuka uygun adil ve hızlı bir yargılamaya yapabilmeye becerisinin geliştirilmesi,

- Ülkemizde ve dünyada meydana gelen ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik değişim ve gelişmeleri yakından takip ederek doğru ve hızlı algılama, anlama ve duruma uygun öncül düşünce üretme

değerlerinin kazandırılması,

- Evrensel hukuk anlayışının içselleştirilmesi,
 - Mevzuatta meydana gelen değişim ve gelişmelerin aktarılması, uygulamaya yansıtılması ve uygulamada birliğin gerçekleştirilmesi,
 - Meslek etiği bilincinin geliştirilmesi ve derinleştirilmesi.",
- amaçlanmaktadır.

Uluslararası adli işbirliği konusu, hâkim veya savcı olarak meslek hayatımızda hemen hepimizin, yurtdışına talimat yazma veya yurtdışı talimat ifadelerini alma, suçluların iadesi, hükümlülerin nakli gibi yollarla bir şekilde karşılaştığımız, teknik birçok yönü bulunan bir alandır. Bu alanda Avrupa Birliğinde adli işbirliği, EUROJUST uygulamalarıyla daha etkili hale gelmiştir.

İki günlük bu seminerde yerli ve yabancı uzmanlarımız, birbirinden değerli sunumlarıyla, bilgi ve deneyimlerini sizlerle paylaşacaklardır.

Sunumları için zaman ayırarak yurtdışından gelen saygıdeğer tüm yabancı uzmanlara, Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nden başta Genel Müdür sayın Ahmet FIRAT ile değerli yönetici ve Tetkik Hakimlerine, değerli Yargıtay Tetkik Hakimimize, bu değerli işbirliğini gerçekleştiren Avrupa Birliği Komisyonu ve TAİEX Ofisi yetkililerine, katılımınız için siz saygıdeğer meslektaşlarıma en içten duygularla teşekkür eder, seminerin yararlı olmasını dilerim.

Tekrar hoş geldiniz!

İçerikler

1

**ULUSLARARASI HUKUK VE DIŞ İLİŞKİLER
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ**

Ahmet FIRAT
Genel Müdür

Sayın Konuklar, Kıymetli Meslektaşlarım;

Bu seminer vesilesi ile sizlere, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü aracılığı ile yürütülen hukukî ve cezai konularda adli işbirliğine ilişkin bilgiler, ayrıca misafir yabancı uzmanlarca da Avrupa Birliği uygulamaları ve Eurojust-EJN konularında bilgiler sunulacaktır.

UHDİGM, hukuki ve cezai işbirliği alanındaki ikili ve çok taraflı uluslararası sözleşmelerin uygulanmasında, ülkemiz ve yabancı ülke adli makamları arasında adli yardımlaşma taleplerinin karşılıklı olarak iletilmesinde ülkemiz açısından yegane merkezi makam olarak;

Yurtdışında işlenen ve Türk yargı yetkisine giren suçlar konusunda adli makamlara bilgi ve belge sağlanmasına yardımcı olmak,

Hukukî ve cezaî konularda uluslararası adli yardımlaşma; tebligat, istinabe, suçluların iadesi, hükümlülerin transferi, kovuşturmaların aktarılması işlemlerini yapmak,

Nafakalara dair uluslararası anlaşmalarla ilgili iş ve işlemleriyle çocukların kaçırılmasına dair uluslararası anlaşmalarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek,

Görevlerini yerine getirmektedir.

Adli işbirliği sürecinde, ülkemiz adli makamlarının talepleri ve yabancı ülke makamlarının taleplerinin yerine getirilmesinde uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi için genel olarak yargı mensuplarımızın bilgilendirilmesine yönelik çalışmaların yapılmasını da Genel Müdürlüğümüzün görevleri arasında addetmekteyiz.

Yukarıda belirtilen konularda bu süreçte etkili sonuçların alınabilmesi için kurum içi olduğu kadar tüm çalışma ortaklarımız ile toplantı ve seminerlerin yanı sıra iletişim teknolojilerin kullanımı yoluyla da bilgi ve tecrübelerin paylaşımına özen göstermekteyiz.

Bu noktada, yapılan çalışmaların tanıtılması, bilgi ve tecrübelerin paylaşılmasında tüm olanakların yanı sıra, kurumsal kapasitenin artırılarak, ülke içinde ve dışında olmak üzere temas noktalarının oluşturulması, ilişkide bulunulan ülkeler ile adli işbirliğine ilişkin sözleşmeler yapılması ve mevcut sözleşmelerin uygulama kapasitesinin artırılması gelecek dönem vizyonumuzu oluşturmaktadır.

Bu doğrultuda bir ilk adım olarak adli işbirliğine ilişkin konuların genel olarak tanıtılması için seminer düzenlenmesi planlanmıştır.

Seminer Programının düzenlenmesiyle; Adli işbirliği alanında ülkemizde ve uluslararası alandaki uygulamalar konusunda bilgilendirme, Avrupa Birliğinde daha yakın adli işbirliği anlayışının kurumsal yanını oluşturan EUROJUST ve EJM'nin tanıtılması, yargı mensuplarının adli işbirliği yapılmasında karşılaştıkları güçlüklerin tespiti ve çözüm yolu konusunda görüş alınması, adli işbirliği faaliyetinin doğru şekilde işlemesi için diğer tüm tedbirler yanı sıra ileride yapılması düşünülen geniş kapsamlı yüz yüze eğitim çalışmalarına başlangıç oluşturmak hedeflenmektedir.

Bu nedenlerle, öncelikle Adli işbirliği alanında ülkemiz ve yabancı ülke uygulamaları ile birlikte Avrupa Birliği'nde bu konuda meydana gelen gelişmeler hakkında yargı mensuplarımızın bilgilendirilmesi amacıyla Türkiye Adalet Akademisi, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ve TAIEX (Avrupa Birliği Teknik Destek ve Bilgi Değişim Ofisi) tarafından organize edilerek iştirak ettiğimiz seminer gerçekleştirilmektedir.

Bu vesileyle, emeği geçen herkese teşekkür ediyor, sunumlardan tam anlamıyla istifade edilebilmesi ümidiyle herkese iyi çalışmalar diliyorum.

İçindekiler

2

HUKUKİ KONULARDA ADLİ İŞBİRLİĞİ

Abdullah CEBECİ
Genel Müdür Yrd.

I- GENEL OLARAK

Hukuk alanında uluslararası adli işbirliğinin temel hukukî dayanakları Anayasa' nın 90. maddesi, Çok Taraflı veya İkili Uluslararası Antlaşmalar, Kanunlar ve Tüzükler ile Genelgeler ve Tebliğler olarak sıralanabilmektedir

Anayasanın 90. maddesinde "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş

uluslararası antlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda uluslararası antlaşma hükümleri esas alınır." Hükümü yer almaktadır.

Türkiye'nin taraf olduğu bir çok ikili anlaşma ve çok taraflı sözleşme bulunmaktadır. Bunların bulunmaması halinde de, uluslararası teamül hukuku kuralları ve karşılıklılık (mütekabiliyet) ilkesi çerçevesinde ilişkiler yürütülmektedir.

Hukuk alanında özellikle aşağıda belirtilen sözleşmeler önem arz etmektedir.

- 1954 tarihli Hukuk Usulüne Dair Sözleşme
- 1965 tarihli Hukukî ve Ticarî Konularda Adli ve Gayriadli Belgelerin Yabancı Memleketlerde Tebliğine Dair Sözleşme
- 1970 tarihli Hukukî veya Ticarî Konularda Yabancı Ülkelerde Delil Sağlanması

Gerek bu sözleşmelere ve gerekse ülkemiz ile bir çok devlet arasında akdedilen ikili antlaşma metinlerine "www.uhdigm.adalet.gov.tr" web sitesinden ulaşılabilmektedir.

Hukuk alanında uluslararası işbirliğine ilişkin hükümler mevzuatımızda dağınık bir şekilde yer almaktadır. Mesela; 7201 sayılı Tebligat Kanununun 25, 26 ve 27. maddeleri ile Tebligat Tüzüğü'nün 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 ve 45. maddelerinde tebligat konusu düzenlenmiştir.

Adli işbirliğine ilişkin ikili anlaşmalar ve uluslararası sözleşmelerin tam olarak uygulanmasını sağlamak üzere Genel Müdürlüğümüz tarafından genelgeler ve tebliğler çıkarılmıştır. Bunlara "www.uhdigm.adalet.gov.tr" web sitesinden ulaşılabilmektedir. Anılan genelgelerde; ikili anlaşmalar ve uluslararası sözleşmelerin uygulanması sırasında uyulması gereken usullere ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Tebligat Tüzüğü'nün 37'nci maddesi gereğince her takvim yılı başında "Yurt Dışı Tebligat ve İstinabe Taleplerinde Uyulması Gereken Usul ve Esaslara Dair Tebliğ" Bakanlığımızca hazırlanarak her yılın aralık ayında Resmî Gazete'de ilan edilmektedir.

II- HUKUK ALANINDA ULUSLARARASI İSTİNABE TALEPLERİ:

Uluslararası istinabe, bir devletin yetkili bir adli makamının (istemde bulunulan devlet) diğer bir devletin (istemde bulunan devlet) adli makâmı adına yerine getirdiği işlemler bütünüdür.

Hukukî konularda istinabe; Tarafların veya tanıkların ifadelerinin alınması, Adres tespiti, Bilirkişi incelemesi, Keşif yapılması, Kan örneği alınması, DNA testi yapılması, Bilgi ve delil temini, banka kayıtları, muhasebe belgeleri, şirket dosyaları ve ticari belgeler de dâhil olmak üzere, ilgili belge ve kayıtların asıllarının veya tasdikli suretlerinin sağlanması amaçları ile talep edilmektedir.

Adli makamlarımızın istediği, yurtdışında bulunan tarafların ifadelerinin alınması, tanık beyanlarının tespiti, adres tespiti, bilirkişi incelemesi, keşif yapılması, kan örneği alınması, DNA testi yapılması, bilgi ve delil temini gibi hususları içeren evrak, UHDİGM tarafından ilgili ülke merkezî makamına iletilmektedir.

Hukuki Konularda Uluslararası Adli Yardımlaşma Taleplerine Uygulanacak Esaslara ilişkin 01/03/2008 tarihli ve 63/1 sayılı Bakanlığımız Genelgesi ile ikili anlaşma ve çok taraflı sözleşmelere istinaden yapılacak istinabe taleplerinin şekil, unsur ve tercüme dilleri her bir ülke için ayrı ayrı açıklanmış; talep formları da İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinde hazırlanarak genelgeye eklenmiştir.

İstinabe Evrakının Düzenlenmesinde Adli Makamlarımızca Gözönüne Alınması Gereken Hususlar

- 1) "İlgili ülke yetkili adli makamına" hitaplı istinabe evrakının Türkçe'si ve gönderilecek devlet dilinde tercümesi ikiye takım olarak hazırlanmalıdır. Bütün sayfalar nüsha olarak ayrı ayrı yazılmalı, karbon kağıdı veya fotokopi kullanılarak çoğaltılmamalıdır.
- 2) Yurt dışına gönderilecek istinabe evrakının temiz, okunaklı, silintisiz ve düzgün olmasına özellikle itina gösterilmeli, evrak mahkeme hakiminin imzası ile mahkeme mühürünü içermelidir. Bu nitelikte olmayan belgeler yeniden düzenlenmek üzere merciiene iade edilmektedir.
- 3) İstinabe yolu ile dinlenecek kişiler farklı şehir veya yerleşim yerlerinde bulunmakta iseler, istinabe evrakı yetkili adli makamlara hitaben ayrı ayrı düzenlenmelidir.
- 4) İstinabe talebinin belirlenen duruşma gününe kadar yerine getirilememesi durumunda geri çevrilmemesi için evraka zorunlu haller dışında duruşma tarihinin yazılmaması uygun olacaktır.
- 5) İstinabe talebinde, davanın konusu, iddia ve savunma özet olarak belirtileceğinden ayrıca dava veya cevap dilekçelerinin ve bunların tercümelerinin eklenmesine gerek bulunmamaktadır.

belirtilenlerin eklenmesine gerek bulunmamaktadır.

6) İstinabe evrakının yurt dışına gidiş ve dönüşü için ödenmesi gereken posta giderlerinin Tebligat Tüzüğü'nün 37'nci maddesi gereğince Bakanlığımızca her takvim yılı başında düzenlenip Resmî Gazete'de ilan edilen "Yurt Dışı Tebligat ve İstinabe Taleplerinde Uyulması Gereken Usul ve Esaslara Dair Tebliğ" hükümlerine göre tespit edilerek ilgisince Maliye Bakanlığının "Muhtelif Gelirler" hesabına yatırılmasının sağlanması ve buna dair makbuzun bir örneğinin Bakanlığımıza gönderilen evraka eklenmesi veya makbuz tarih ve sayısının bildirilmesi gerekmektedir.

7) Posta giderinden ayrı olarak, yabancı devlet makamlarınca istinabe talebinin yerine getirilmesinden dolayı istenen tanıklık, bilirkişi ücreti gibi istinabe masraflarının da anılan "Tebliğ"e göre belirlenerek, ilgisince mahkeme vizesine depo ettirilmesi ve buna ilişkin makbuz örneğinin Bakanlığımıza gönderilen evraka eklenmesi veya makbuz tarih ve

İçindekiler

3

NAFKA ALACAKLARININ YABANCI ÜLKELERDE TAHSİLİNE DAİR ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER VE UYGULAMASI

Dr. Fazlı DOĞAN

Daire Başkanı

GİRİŞ:

Sayın Konuklar, Değerli Meslektaşlarım;

Düzenlenen bu seminer kapsamında sizlere Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü aracılığı ile işlemleri yürütülen ve yurtdışında yaşayan çok sayıda vatandaşımız olmasından dolayı önem arz eden bir konu olan nafaka alacaklarının yabancı ülkelere tahsil edilmesini mümkün kılan uluslararası sözleşmeler anlatılmak üzere ve uluslararası sözleşmelerin kısaca kapsam, amaç ve farklılıklarına değindikten sonra, bu sözleşmelerin Türkiye'de nasıl uygulandığını, bu uygulama esnasında ülkemizde ve yabancı ülkelere yaşanan sorunlar ve bu sorunların kısmen de olsa nasıl aşılabileceğini irdelemek istiyorum.

Çok sayıda vatandaşımızın yabancı devletlerde yaşıyor olması nedeniyle nafaka konusunu düzenleyen uluslararası sözleşmeler ülkemiz için büyük önem arz etmektedir.

Bu nedenle söz konusu sözleşmelerin etkin ve süratle uygulanması, ihtiyaç içerisinde bulunan nafaka alacaklılarının mağduriyetinin bir an önce giderilmesini sağlayacaktır.

I- Nafaka alacaklarının yabancı ülkelere tahsil edilmesine ilişkin ülkemizin taraf olduğu Sözleşmeler: (en önemlileri şunlardır)

1- Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili İle İlgili 1956 tarihli New York Sözleşmesi,

2- Çocuklara Karşı Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınması ve Tenfizine İlişkin 1958 tarihli Lahey Sözleşmesi,

3- Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınması ve Tenfizine İlişkin 1973 tarihli Lahey Sözleşmesi.

A-Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili İle İlgili 1956 tarihli New York Sözleşmesi:

26/01/1971 tarihli ve 1331 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşme 18/03/1971 tarihli ve 13782 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Bu sözleşmenin amacı, kanunen kendilerine bakmakla mükellef olan yakınları yabancı memleketlerde bulunan ve ihtiyaç içinde olan nafaka alacaklılarının karşılaştıkları problemlerin çözülmesi ile ivedilik arzeden nafaka alacaklarının tahsilini sağlamak ve bunu gerçekleştirecek vasıtaları tesis etmektir.

Bu sözleşmesinin uygulanabilmesi için gerekli en önemli şart, nafaka alacaklısıyla borçlusunun değişik ülkelerde bulunmalarıdır. Yabancı bir ülkede bulunan nafaka borçlusu, bulunduğu ve nafaka alacağının tahsilinin talep edildiği devletin yargısına tabidir. Sözleşme'nin bütün hükümlerinin uygulanmasında karşılaşılabilecek sorunların çözümlenmesinde borçlunun bulunduğu devletin kanunları ve onun devletler özel hukukuna ilişkin kuralları yürürlükte olacak, nafakaya hak kazanmak ve onu tahsil etmek konularında bu Sözleşmeyle nafaka alacaklısına tanınan kolaylıklar, ancak borçlunun bulunduğu devletin mevzuatına aykırı düşmediği takdirde uygulanacaktır.

Sözleşmeyi onaylayan her devlet, 2. maddesi uyarınca, kendi "merkezi makam - aracı kurum ve gönderici makamını belirtecektir. Sözleşmenin uygulamasında, borçlu ve alacaklının bulunduğu devletler bu merkezi makamlar aracılığı ile doğrudan doğruya temasta bulunacaklardır.

Türkiye'de "merkezi makam" görevi Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne verilmiş olup, Genel Müdürlüğümüz bu görevi Cumhuriyet Başsavcılıkları aracılığı ile yerine getirmektedir.

Cumhuriyet Başsavcılıklarımız bu konuda;
- alacaklısı Türkiye'de borçlusu yabancı ülkelerde olan nafaka işlemlerinde "gönderici makam"
- alacaklısı yabancı ülkede borçlusu Türkiye'de olan nafaka işlemlerinde "aracı kurum" olarak iki yönlü görev ifa etmektedirler.

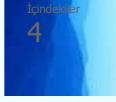
İleride Türkiye'deki uygulamayı anlatırken daha detaylı bir şekilde değinecek olmama rağmen burada da belirtmek isterim ki;

Nafaka ile ilgili belgelerin sözleşmede belirtilen şekle uygun hazırlanması, nafakanın tahsilini hızlandıracak, zaman kaybını, füzuli yazışma ve iadeleri önleyecektir. Bu nedenle belgelerin sözleşmelere uygun hazırlanması ve kontrolünde Cumhuriyet Başsavcılıklarımıza büyük görevler düşmektedir. Sözleşmenin 5.maddesinde, nafakanın yabancı ülkelere tahsili için iki farklı yol öngörülmektedir.

Bu yollardan birincisi, nafaka alacaklısının, uyruğunda bulunduğu veya ikamet etmekte olduğu devletin yetkili merciine başvurarak aldığı nafaka ilâmını veya nafaka ödenmesini öngören ara kararını infaz edilmek üzere gönderici makam aracılığı ile borçlunun ikamet ettiği ülkenin aracı kurumuna göndermesidir.

Bu yol tercih edildiği takdirde; ilâmın veya ara kararın (eğer o ülkede ara kararların tenfizi mümkün ise) yabancı bir ülkede tenfizi söz konusu olacaktır. Sözleşmenin bu yolu kapsamı içine alması her ne kadar yabancı mahkemelerden alınan ilâmların infazının Sözleşme hükümleriyle zorunlu olduğu izlenimini vermekte ise de, Sözleşmenin 1.maddesinin 2.fıkrası ile 6.maddesinin 3.fıkrasının getirdiği hükümler çerçevesinde, bu ilâmların infaz edilip edilmemesi her ülkenin kendi millî ve uluslararası hukuk mevzuatına bağlıdır. Yabancı mahkeme ilâmlarının tenfizine mevzuatında yer vermemiş olan bir âkit devletin, bu Sözleşme hükmüne dayanılarak nafaka ilâmlarını ülkesinde infaz ettirmesi beklenemez.

HUKUKÎ VEÇELERİNE DAİR LAHEY SÖZLEŞMESİ

Gökçen TÜRKER
Tetkik Hâkimi

GENEL OLARAK

Ekonomik, kültürel ve teknolojik gelişmeler nedeniyle, 1970'li yılların sonlarına doğru, uluslararası çocuk kaçırma olaylarında büyük artış olmuştur. Teknolojik gelişmeler seyahat etmeyi kolaylaştırmış, ülkeler arasında iletişimin artması sebebiyle, hızlı göç hareketleri yaşanmaya başlamıştır. Ayrıca, uluslararası evliliklerin toplumda kabulü bu tür evliliklerin sayısında artışa yol açmıştır. Bununla birlikte, çoğu zaman eşler arasındaki kültürel farklılıkların sebep olduğu anlaşmazlıklardan kaynaklanan sorunlar ve bu sorunların yol açtığı boşanmalar, çocuk kaçırma olaylarında artışa neden olmuştur. Bu durum, meselenin çocuğun yararına ve onun temel haklarına uygun olarak etkili bir şekilde çözümlenebilmesi için uluslararası düzeyde müşterek mekanizmaların oluşturulması ihtiyacını gündeme getirmiştir.

Bu eksikliği gidermek üzere, Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı Daimi Bürosu tarafından 1979 yılında başlatılan çalışmalar sonucunda, hazırlanan nihai sözleşme metni 1980 tarihinde imzaya açılmış ve 25 Ekim 1980 tarihi itibarıyla uluslararası hukuk açısından yürürlüğe girmiştir.

"Uluslararası çocuk kaçırma" ifadesi, Sözleşmenin başlığında kullanılmış olup, Sözleşmenin önsözü ve metninde, "haksız götürme ve alıkoyma" ifadesi yer almaktadır. Sözleşmenin başlığında her ne kadar çocuk kaçırma ifadesi kullanılmış olsa da, Sözleşme çocuğun yabancı bir kimse tarafından kaçırılmasını kapsamamakta, diğer bir deyişle, cezaî anlamda kullanılmamaktadır. Sözleşmede, annesi, babası, vasi veya yakın aile üyeleri tarafından haksız olarak götürülen veya alıkonulan çocuklara ilişkin hukukî düzenlemeler yer almaktadır.

AMACI

Sözleşmenin amacı, 1. maddesinde belirtildiği üzere,

- Çocuğun, velâyet hakkı ihlâl edilerek bir taraf devlet ülkesinden diğerine götürülmesi veya alıkonulmasının zararlı etkilerinden uluslararası alanda korunmasını ve bunun için çocuğun derhal mutad meskeninin bulunduğu ülkeye geri dönmelerini,

- Kişisel ilişki kurma hakkına riayet edilmesini,

Sağlamaktır.

ÜLKEMİZ YÖNÜNDEN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukukî Veçhelerine Dair Lahey Sözleşmesi Türkiye adına 21 Ocak 1998 tarihinde imzalanmış olup, 1 Ağustos 2000 tarihinde Ülkemiz yönünden yürürlüğe girmiştir.

TÜRKİYE'DE SÖZLEŞMENİN UYGULAMA USULÜ

Sözleşmenin uygulanmasını sağlamaya yönelik usul ve esasları düzenleyen 5717 sayılı "Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukukî Yön ve Kapsamına Dair Kanun" 22/11/2007 tarihinde kabul edilmiş, 04/12/2007 tarih ve 26720 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukukî Veçhelerine Dair Lahey

Sözleşmesinin uygulanmasına ilişkin 01/01/2006 tarihli ve 65 sayılı Genelge'nin, Sözleşmeye taraf olan ülkeler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar açısından güncellenmesine ihtiyaç duyulmuş, bu sebeple, 1 Mart 2008 tarihli ve B.03.0.UİG.0.00.00.06/010.06.02/3-1 sayılı Bakanlığımız Genelgesi hazırlanmıştır. Söz konusu Genelgeye Genel Müdürlüğümüz web sitesinden ulaşılması mümkündür.

Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukukî Veçhelerine Dair Lahey Sözleşmesi'nin 6. maddesi uyarınca, Sözleşmede öngörülen yükümlülükleri yerine getirmek üzere Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü "Merkezî Makam" olarak tayin edilmiştir. Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü bu görevini mahalli Cumhuriyet Başsavcılıkları aracılığı ile yerine getirmektedir.

1)Türkiye'de Haksız Olarak Alınan veya Türkiye'ye Haksız Olarak Getirilen Bir Çocuğun İadesinin Talep Edildiği Başvuruda

I. BAŞVURU SÜRECİNDE

Böyle bir talep halinde, Sözleşmenin uygulanmasında yabancı Devlet merkezî makamından alınacak çocuğun iadesine ilişkin talepname ve Sözleşmenin öngördüğü diğer belgeler, Merkezî Makamımızca incelenerek, Sözleşmeye uygunluğu tespit edildikten sonra, gereği yapılmak üzere çocuğun bulunduğu bildirilen yer Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmektedir. Cumhuriyet Başsavcılıkları "aracı kurum" işlevini görmektedir.

5717 sayılı Kanun'un 5. maddesinde şu hüküm yer almaktadır:

"(1) Merkezî Makam, mahallî Cumhuriyet başsavcılığı aracılığı ile;
a) Sözleşme kapsamında çocuğun iadesi veya şahsî ilişki kurulma hakkının kullanılması konusunda bir başvurunun yapılmasını müteakip çocuğun bulunduğu yerin tespiti ile menfaatlerinin korunması için kolluk ve diğer yetkili makamları görevlendirmek de dahil olmak üzere gerekli bütün tedbirleri alır.
b) Çocuğun, kendisini kaçırmış olan kişinin rızası ile iadesi veya taraflar arasında sulh yoluyla bir çözüme ulaşılmasını teminen gerekli bütün tedbirlerin alınmasını sağlar.
c) Çocuğun, kendisini kaçırmış olan kişinin rızası ile iadesi veya taraflar arasında sulh yoluyla bir çözümün bulunması mümkün değilse, çocuğun iade edilip edilmeyeceği veya şahsî ilişki hakkının kullanılması konusunda bir karar verilmek üzere yetkili mahkemeye dava açar."

Bu aşamada, Cumhuriyet Başsavcılıklarınca,

1- Öncelikle çocuğun bulunduğu yerin tespiti için gerekli incelemeler yapacaktır.

<p>İçindekiler</p> <p>5</p>	<p>YABANCI ÜLKELERDE İŞLENEN SUÇLARDA TCK'NIN UYGULANABİLİRLİĞİ</p>	<p>Necati MERAN Yargıtay Tetkik Hâkimi</p>	
------------------------------------	--	---	---

GENEL OLARAK

GENEL DEĞERLENEREK

Devletlerin ülkeleri üzerinde işlenen suçları kovuşturmalarının teorik, maddi ve uluslararası ilişkiler yönünden çeşitli dayanakları vardır. Herşeyden önce, işlenen suçla suç yeri ülkesinin kamu düzeni sarsılmıştır. Bu yüzden mülkîlik (ülkesellik) ilkesi gereğince, her devletin ülkesi üzerinde işlenen suçı kovuşturması, çok doğaldır. Fakat devletler çoğu zaman, bununla da yetinmemekte, tamamen veya kısmen ülkelerinde işlenmiş sayılmayan bazı suçları kovuşturmak için mevzuatlarına hükümler koymaktadırlar.

Bu bağlamda ülkemizde de TCK'da çeşitli hükümler öngörülmüştür. TCK'nın "Yer Bakımından Uygulama" Başlıklı 8. Maddesine Göre;
(1) Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanır. Fiilin kısmen veya tamamen Türkiye'de işlenmesi veya neticenin Türkiye'de gerçekleşmesi hâlinde suç, Türkiye'de işlenmiş sayılır.

(2) Suç;

- a) Türk kara ve hava sahaları ile Türk karasularında,
- b) Açık denizde ve bunun üzerindeki hava sahasında, Türk deniz ve hava araçlarında veya bu araçlarla,
- c) Türk deniz ve hava savaş araçlarında veya bu araçlarla,
- d) Türkiye'nin kıt'a sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgesinde tesis edilmiş sabit platformlarda veya bunlara karşı,

İşlendiğinde Türkiye'de işlenmiş sayılır.

Buna göre fiilin kısmen veya tamamen Türkiye'de işlenmesi veya neticenin Türkiye'de gerçekleşmesi hâlinde, Türk ülkesinde meydana gelmiş suçların yargılamaşının mülkîlik ilkesine göre yapılacağıında kuşku yoktur. Ancak mülkîlik ilkesinin istisnaları vardır ki, bunlardan birisi şahsîlik- kişîsellik ilkesidir.

Devletleri mülkîlik ilkesinden ayrılmaya ve Kanunlarında kişîsellik ilkesine yer vermeye zorlayan, bir diğer deyişle yurt dışında işlenen suçları da kovuşturmak için mevzuatlarına hüküm koymaya yönelten nedenler çeşitlidir. Bunlar arasında, eylemin devletin güvenliğine karşı işlenmesi, suç sanığı veya mağdurunun yurtda olması veya suçlu yabancı olmakla birlikte, suçun cezasız kalmaması ya da uluslararası sözleşmelerle sanığın kovuşturulmasının taahhüt edilmiş olması sayılabilir.

Yeni TCK'da 11. ile 12. Maddelerde "şahsîlik ilkesi"nin uygulanmasına yönelik hükümlere yer verilmiştir.

YABANCI ÜLKEDEN TÜRK VATANDAŞININ SUÇ İŞLEMESİ

Yabancı ülkede suç işlemiş olan Türk vatandaşının Türkiye'de cezalandırılabilmesi için TCK'nın 11. Maddesindeki koşulların gerçekleşmiş olması gerekir.

Bunlar ;

1. Failin Türk vatandaşı olması,

Türk vatandaşı olan kimsenin sonradan Türk vatandaşlığından çıkması sonucu değıştirmez.

2. İşlenen suçun TCK'nın 13.maddesinde öngörülen suçlar dışında bulunması,

" (a) İkinci Kitap, Birinci Kısım altında yer alan suçlar.

" (TCK 76 ila 80. maddeler arasında yer alan SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇLAR ile GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI VE İNSAN TİCARETİ suçları)

" b) İkinci Kitap, Dördüncü Kısım altındaki Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci ve Sekizinci Bölümlerde yer alan suçlar.

" TCK 299 ila 342. maddeler arasında yer alan suçlar

" c) İşkence (madde 94, 95).

d) Çevrenin kasten kirletilmesi (madde 181).

" e) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (madde 190).

" f) Parada sahtecilik (madde 197), para ve kıymetli damgaları imale yarayan araçların üretimi ve ticareti (madde 200), mühürde sahtecilik (madde 202).

" g) Fuhuş (madde 227).

" i) Deniz, demiryolu veya havayolu ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması (madde 223, fıkra 2, 3) ya da bu araçlara karşı işlenen zarar verme (madde 152) suçları.

3. Yabancı ülkede işlenen suçun Türk Yasalarına göre alt sınırı en az bir yıl hapis cezasının gerektirmesi,

4. Failin Türkiye'de bulunması,

5. Bu suçun delilleri yabancı ülkede hüküm verilmiş olması.

5. Bu suçları dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olması, Her ne kadar Kanunda Türk vatandaşının işlediği eylemin Yabancı Kanuna göre de suç olarak öngörülmesi gerektiği belirtilmemiş ise de, yabancı ülkede hüküm verilebilmesi için eylemin bir suç oluşturması gerektiği ya da eylemin gerçekleştirildiği ülkenin ceza mevzuatına aykırılık oluşturmayan hareketin yargılanmasının da düşünülmemeyeceği gözetildiğinde hareketin yabancı ülkede de suç olarak öngörülmesi bulunması bir zorunluluktur.

GİRİŞ:

Bu seminer vesilesi ile sizlere Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü aracılığı ile yürütülen Cezai konularda adli işbirliğine ilişkin bilgiler sunmak istiyorum. Sunumum sürenin kısa ve adli yardımlaşma konularının çokluğu nedeniyle ana hatları ile cezai konularda adli işbirliğine ilişkin hususlarda olacaktır.

Uluslararası adli işbirliği alanında gerek ülkemizin artan dış ilişkileri ve gerekse uluslararası alanda kurumsal mekanizmaların güçlenmesine paralel pek çok yeni sözleşmenin her geçen gün ortaya çıkması ülkeler arasındaki adli işbirliği alanlarının nicelik ve nitelik olarak genişlemesine sebep olmaktadır.

Diğer taraftan, konunun uluslararası hukuk boyutu ve yabancı bir hukuk ile teması gerektirmesi konuyu iç hukuktaki diğer yargı uygulamalarından farklılaştırması uygulamada güçlükler yol açmaktadır.

Ayrıca, konu hakkında daha sonrada istifade edilmesi maksadıyla yeri geldikçe Web sayfamız ve Elektronik Bültenimizde konu ile ilgili bölümlere de atıflar bulunacağım. Görülecektir ki konu hakkında pek çok malumat halihazırda buralarda istifadeye sunulmaktadır.

GENEL OLARAK

-Suç bazen birden fazla ülkeyi ilgilendirebileceği gibi, suçlu veya suçla ilgili deliller, bilgi, belge, kararlar bazen suç ve suçlu cezai yönden takip eden devletin hükümlerlik hudutları dışında bulunulabilmektedir. (TCK 8, 11, 12, 13) / İnsan Unsurunun Hareketliliği

Bu kapsamda yargılama faaliyetinin yürümesi için gerekli tüm unsurların mahkemenin yargı çevresi içerisinde bulunması her zaman mümkün olmamaktadır.

- Adaletin yerini bulması, kamu düzeninin korunması için suç ve suçlunun takibi, taraflar açısından ise hak arama hürriyeti ve adil yargılanma ilkesinin gerçekleşmesi yargılama faaliyetinin tam olarak yürütülebilmesine bağlıdır.

Bu durum ise; devletler arasında işbirliğini, soruşturma ve kovuşturma'da

karşılıklı adli yardımda bulunmayı mecburi kılmıştır.

ADLİ İŞBİRLİĞİNİN TANIMI VE TASNİFİ

Adli yardımlaşma yargılamanın tamamlanması amacıyla herhangi bir hukukî işlemin yapılması için Türk ve yabancı adli makamlar arasında yapılan her türlü faaliyetleri ifade etmektedir. Buna göre uluslararası adli yardımlaşma, herhangi bir hukukî işlemin yapılması için yabancı ülkenin yetkili makamları ile yapılan her türlü işbirliğidir.

Adli yardım (adli müzaheret) ise, ekonomik engeller nedeniyle dava açmakla zorlanan kişinin, yargılama harç ve masraflarından geçici olarak muaf tutulmasını sağlayan bir müessesedir ki bu anlamda çalışmamızın konusu değildir.

Uluslararası adli işbirliği, Uygulanma alanı, konusu ve kapsamına göre ayrıma tabi tutulabilir.

Uygulanma Alanına Göre Adli İşbirliği

- a- Uluslararası Adli İşbirliği
- b- Bölgesel Adli İşbirliği (AB)

Esasen bu ayrımın iştirak ettiğimiz seminer konularının da anlaşılması bakımından vurgulanmasında yarar görülmektedir.

Uluslararası adli işbirliği egemen devletler arasında akdedilen Çok taraflı Sözleşmeler, ikili anlaşmalar, mütekabiliyet kuralı temelinde adli işbirliğinin yapıldığı bir boyutu ifade etmektedir.

Bölgesel adli işbirliğinin günümüzdeki en önemli temsilini oluşturan Avrupa Birliği'ndeki uygulamalar ise temelinde Birliğin Supranasyonel nitelikli kurumları aracılığı ile oluşturulan hukuk kuralları çerçevesinde sürdürülen adli işbirliği faaliyetlerini ifade etmektedir.

*AB ülkeleri de Birlik dışındaki ülkelerle uluslararası adli işbirliği çerçevesinde ilişkilerini yürütmektedirler

Konusuna Göre Adli İşbirliği

- Cezai Konularda Adli İşbirliği
- Hukukî Konularda Adli İşbirliği

Uluslararası adli yardımlaşma dar anlamda istinabe ve tebligatı ifade etmekle beraber esasen en geniş anlamada suçluların iadesi, hükümlülerin nakli, soruşturma ve kovuşturmaların devri ve ilamların infazı konularını da içerisine alan geniş bir kavramdır.

Cezai Konularda Adli İşbirliği: Geniş Anlamda

- Ceza İstinabe ve Tebligat
- Suçluların İadesi
- Hükümlülerin Nakli
- Kovuşturma İhbarı
- Ceza Kovuşturmalarının Nakli
- Cezai Kararların Tanınması ve İnfazı
- Yabancı Mevzuat Temini

Cezai Konularda Dar Anlamda Adli İşbirliği

- Ceza İstinabe
- Ceza Tebligat

HUKUKİ DAYANAK VE ÇIKAYAS

Bu anlamda, adli yardımlaşmanın yapılmasına dayanak olarak; talep eden ve muhatap ülkeler arasındaki hukuki ilişkinin mahiyetine göre; her iki ülke "Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi"ne (ÇIKAYAS) taraf ise buna göre, bu sözleşmeye, taraf olmayanlar bakımından iki ülke arasında geçerli "İkili Sözleşme"ye, herhangi bir sözleşmeye taraf olmayan ülkeler için "Mütekabiliyet" kuralına atıf yapılması gerekmektedir.

SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ

Salih BENLİ
Tetkik Hâkimi

GİRİŞ

Suçların iadesi, soruşturulması ve takibi bir Devletin yargı yetkisine giren bir suç işleyip, diğer bir Devletin ülkesine kaçan veya bu ülkede bulunan kişinin yargı yetkisini haiz olan Devletin talebi üzerine yakalanarak bu Devlete teslim işlemidir.

Suçların iadesi işlemleri ikili anlaşmalar veya "Suçların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi" hükümleri uyarınca yerine getirilmektedir.

Adli makamlarımızca aranmakta iken yurt dışına kaçan şüpheli, sanık ve hükümlülerin buldukları ülkeden iadelerinin sağlanması amacıyla düzenlenen iade evrakı kontrol edildikten sonra yabancı makamlara gönderilmektedir.

Aynı şekilde Türk vatandaşı olmayan şüpheli, sanık veya hükümlülerin iadesi için yabancı adli makamlarca düzenlenen iade evrakının denetimi yapılarak, bu husustaki taleplerin karşılanması sağlanmaktadır.

Yurtdışında olan ancak bulunduğu ülke tespit edilemeyen şahısların, Ülkemize iadesi amacıyla uluslararası düzeyde aranmalarını teminen;

- İnterpol Genel Sekreterliğince Kırmızı Bülten çıkarılması,
 - Kırmızı Bülten çıkıncaya kadar herhangi bir gecikmeye mahal vermemek amacıyla difüzyon mesajı yayımlanması,
- Amacıyla İçişleri Bakanlığı nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmaktadır.

Diğer taraftan, yabancı ülke adli makamlarının talebine istinaden çıkarılan Kırmızı Bülten veya yayımlanan difüzyon mesajlarına konu kişilerin Ülkemizde iade amacıyla aranıp aranmayacağına ilişkin Genel Müdürlüğümüz tarafından bir değerlendirme yapılmaktadır.

İADE SÜRECİNDE UYGULANAN SÖZLEŞMELER

Avrupa Konseyi bünyesinde düzenlenen ve pek çok Avrupa ülkesi ile Ülkemizin de taraf olduğu "Suçların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi" en çok uygulanan sözleşme olup bunun dışında ikili sözleşmeler ile aramızda iade konusunda sözleşme bulunmayan ülkelerle de "uluslararası hukukun temel ilkeleri ve karşılıklılık ilkesi" dikkate alınarak iade talepleri değerlendirilmektedir.

İADE TALEPNAMESİNDE BULUNMASI GEREKEN EVRAKLAR

ÜLKEMİZ TALEP EDEN DEVLET OLDUĞU TAKDİRDE

o Ek (8) ve Ek (9)'da yer alan örnekler dikkate alınarak yabancı Devlet yetkili adli makamına hitaben, soruşturma ve infaz aşamasında ilgili Cumhuriyet başsavcılığı, kovuşturma aşamasında ise mahkemesince düzenlenecek iade talepnamesinde:

- o a) Fiilin işlendiği yer ve zaman, münnet fiilin nasıl ve hangi vasıtalar kullanılarak işlendiği, fiilin ihlâl ettiği kanun hükmü veya hükümleri de belirtilmek suretiyle hukuki tavsifi içine alacak şekilde iadeye esas suçun ayrıntılı izahı,
- o b) Talepname tarihine kadar gerçekleştirilen adli işlemlerin neler olduğu,
- o c) Durma ve kesilme sebepleri de dikkate alınarak, dava veya ceza zamanışımının sona ereceği tarih (TCK'nun 66, 67, 68, 71 ve 72'nci maddeleri),
- o d) İadesi talep edilenin, nüfusa kayıtlı olduğu yer de dâhil, açık kimlik bilgileri ve eşkâli,
- o e) Bulduğu veya ikamet ettiği yabancı ülkedeki açık adresi,
- o f) Tutuklama kararını veren mahkeme, tutuklama kararının ve müzekkeresinin tarih ve sayısı (5271 sayılı CMK'nun 248/5, 100 ve 101'inci maddeleri)

101'inci maddeleri),
 o g) Hükümlü iadesi talep ediliyorsa, şartla ve bihakkin tahliye tarihlerini içeren ve infazı gereken ceza miktarını gösteren müddetname ile yakalama müzekkeresini çıkartan adli makamın adı ve yakalama müzekkeresinin tarih ve sayısı,
 o h) İade talebine esas sözleşmenin tam ismi,

ÜLKEMİZDEN İADE TALEP EDİLMESİ HALİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Yabancı Devlet yetkili adli makamınca Bakanlığımıza iletilen iade talepnamesi ve eki evrak, Bakanlığımızda ilgili sözleşmeye uygunluk denetimi yapıldıktan sonra, Türk Ceza Kanunu'nun 18'inci maddesi 4'üncü fıkrasına göre kanunî gereğinin takdiri yönünden geri verilmesi talep edilen kişinin bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcılığına iletilmektedir.

- İade evrakının alınmasından önceki aşamada geçici tutuklama mümkündür ve tutuklama ülkelerce talep edilmektedir. Geçici tutuklama süreleri ikili anlaşmalarda ve "Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi"nin (SİDAS) 16'ncı maddesinin 4 ve 5'inci fıkralarında düzenlenmiştir

- SİDAS'a göre tutuklamayı takip eden 18 günlük süre zarfında talep edilen tarafa iade evrakı gönderilmezse, iadesi talep edilen şahıs serbest bırakılabilecek, 40 günün sonunda ise, kesin olarak serbest bırakılacaktır. Ancak istisnaen şahsın kaçmasına engel olacak önlemlerin alınması şartıyla, geçici salıverme her zaman mümkündür. Burada dikkat edilmesi gereken husus şahsın kaçmasını önleyici tedbirlerin etkinliğidir.

- İade evrakının alınmasından sonraki aşamada, iade evrakı ilgili Sözleşmede öngörülen şekli şartlara ve esaslara uygunsa, kural olarak, iade amacıyla geçici tutuklama, iade işlemleri sonuçlanıncaya kadar devam etmelidir.

-İade işlemleri sonuçlanıncaya kadar geri verilmesi talep edilen kişinin tutukluluk durumu CMK'nun 108'inci maddesi gereğince gözden geçirilerek Bakanlığımıza düzenli olarak bilgi verilmelidir.

GERİ VERME TALEPLERİNDE DİKKAT EDİLECEK DİĞER HUSUSLAR

- Terör suçları faillerinin iadeleri talep edilirken, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin terörizme karşı mücadelede adli makamlar arasında uluslararası işbirliğinin önemini vurgulayan üye devletleri bağlayıcı 1373 (2001) sayılı kararına, taraf ise, "Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesine", "Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi"ne (SİDAS) göre yapılan taleplerde ise "Tedhişçiliğin

HÜKÜMLÜLERİN NAKLİNE İLİŞKİN UYGULAMALAR

Tahsin TAŞKIN
Tetkik Hâkimi

GENEL OLARAK:

Sunumumda, diğer ülkelerle ülkemiz arasındaki hükümlü nakli, diğer anlatımla hükümlü transferi işleminin nasıl yapıldığını ve hangi sonuçları doğurduğunu anlatacağım

dogruduguna anlatilacagim.

Hükümlü nakli işleminin genel tanımı :
Hükümlü nakli işlemi, yabancı bir devlette cezası infaz edilmekte olan bir hükümlünün, cezasının infazı için vatandaşı olduğu devlete nakledilmesidir.
Örnek: Fransa'da cezası infaz edilmekte olan bir Türk vatandaşının Ülkemize nakledilmesi

Hükümlü nakline konu olabilecek mahkumiyetin türü:

Hükümlü nakline esas olan Mahkumiyetler sadece mahkemeler tarafından verilen hürriyeti bağlayan cezalardır. Para cezaları veya diğer tedbirlerin infazı için hükümlü nakli yapılamaz.

Hüküm devleti:
"Hüküm Devleti" nakledilecek kişi hakkındaki hükmün verildiği Devlettir.

Yerine Getiren Devlet (İnfaz Devleti) :
'Yerine Getiren Devlet' veya diğer anlatımla infaz devleti hükümlünün mahkumiyetin infazı için nakledildiği devlettir.

HÜKÜMLÜ NAKLİNİ GEREKTİREN SEBEPLER:

- 1- Hükümlünün sosyal rehabilitasyonu
Bir hükümlü cezasını, ailesinin ve kültür ilişkisinin bulunduğu bir yerde çekerse infaz sırasında daha iyi rehabilite olabilmekte ve infaz sonrasında topluma uyumu daha kolay olmaktadır.
- 2- Cezaevlerinin kapasite sorunu
Cezaevlerinde, ülkeye göre %10-%40 arasında değişen oranlarda yabancı mahkum bulunması, kapasite sorununu artırmaktadır, diğer yandan yabancı mahkumun cezasının infazı bazı ekstra zorluklar getirmektedir.

Cezaevi mevcudunun, ülke nüfusuna oranı 1/1000'i geçmemesi gerekiyor.

HÜKÜMLÜ NAKLİ İŞLEMİNİN HUKUKİ DAYANAKLARI

Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesi,
İkili Anlaşmalar,
Mütekabiliyet

HÜKÜMLÜ NAKLİNE DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİ (HNDAS)

Avrupa Konseyi Sözleşmelerinden biridir.
1983 yılında 'Strasbourg' ta imzaya açılmıştır.
46'sı Avrupa Konseyi üyesi olan 64 ülke taraftır.

Toplam 25 maddeden ibarettir.
1985 yılında imzaladığımız sözleşme TBMM tarafından 1988 yılında onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

SÖZLEŞMEYE KOYDUĞUMUZ ÇEKİNCELER:

- 1- Tüm yazışmalar diplomatik kanaldan yapılacaktır.
- 2- Nakle esas yazışma evrakı Türkçe tercümesi ile birlikte Ülkemize iletilecektir.
- 3- Nakil masrafları mevzuatımıza uygun olarak yerine getiren devlet veya her iki tarafın anlaşması halinde hüküm devleti tarafından ödenebilecektir.

Söz konusu sözleşme, içeriği ve taraf olan ülkelerin sayısı bakımından en çok kabul görmüş nakil sözleşmesi durumundadır.Hükümlülerin nakli konusundaki bir çok ikili anlaşma bu sözleşme model alınarak hazırlanmıştır.

Bu sebeplerle biz de hükümlü nakline ilişkin açıklamalarımızı bu sözleşmeyi temel alarak yapmaya çalışacağız.

İkili Anlaşmalar

Fas, Irak, KKTC, Kuveyt, Mısır, Moğolistan, Özbekistan, Tacikistan

Mütekabiliyet

Güney Afrika, Bolivya, Monako, Belarus
Yabancı ülke ile aramızda herhangi bir akti bağ yoksa, hükümlü transferi mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

3002 sayılı "Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkûmiyetlerinin İnfazına Dair Kanun :
1984 yılında yürürlüğe girmiştir. Adından da anlaşılacağı gibi kanun, nakli gerçekleşen hükümlüler hakkındaki mahkumiyet hükümlerinin hangi yöntemle infaz edileceğine dair hükümler içermektedir.

Bakanlığımızın 60/1 sayılı genelgesi

Bakanlığımızın 69/1 sayılı genelgesi

NAKİL ŞARTLARI

Aşağıdaki şartlarının hepsi gerçekleşmelidir.

1-Hükümlünün, infaz Devleti vatandaşı olması

Örnek: Türk vatandaşlığını kaybetmiş biri Almanya'dan Türkiye'ye naklini isteyemez veya Hüküm ülkesi Türkiye olduğu için Türkiye'de cezası infaz edilmekte olan bir Polonya vatandaşı İngiltere'ye naklini isteyemez, sadece Polonya'ya nakli mümkündür.

2- Yargı kararının kesinleşmiş olması,

3- Hükümlü nakil talebinde bulunduğu, en az 6 aylık ceza infaz süresi kalmış olması

Örneğin: 5 ay infaz süresi kalan hükümlü bu talepte bulunamaz

4- Hükümlünün rızası

Hükümlü fiil ehliyetine sahip değilse kanuni temsilcisinin rızası gerekli görülebilir.

Hükümlünün rızası olmadan nakil işlemi gerçekleşemez, hükümlü, nakil işleminin son aşamasında bile vazgeçerse nakil işlemi durur.

İçindekiler
9

General introduction on MLA and progress of the EU focusing on steps undertaken by the EU that led to the European Warrant Arrest (EAW), elements, novelty, procedure, concerns and practice of the EAW.
Table of comparison between international and EU Cooperation.

Dr Maurizio Varanese
Chief Inspector of Police
Anti-Racket Commission, Italy

İçindekiler
10

Novelties and advantages of the Second Protocol to the 1959 Convention on mutual legal assistance in criminal matters

Mr Francisco Jimenez
Villarejo-Prosecutor, contact
point of the European Judicial
Network Prosecution Office of
Malaga, Spain

[Please, click for powerpoint version of the presentation!](#)

THE JUDICIAL COOPERATION IN CRIMINAL MATTERS.
Novelties and advantages of the 2nd Additional Protocol of 2001.
Antalya, 18-19 January 2010.
Francisco Jiménez-Villarejo Fernández
Prosecutor and contact point of the European Judicial Network

- I. Introduction
- II. The legal framework:
 - Traditional Judicial Cooperation in Criminal Matters
 - New Mechanisms in the field of Judicial Cooperation in Criminal Matters.
- III. 2nd Additional Protocol of 2001.
- IV. A brief approach to the Spanish scenario in MLA.
- V. Final Remarks

I. INTRODUCTION

Good morning, dear colleagues, thank you for your kind invitation. I'm a Spanish prosecutor and I have my position in the Prosecution Office of Malaga where I set up the International Cooperation Service eight years ago. The aim and objective of this service was to give a quick and effective answer improving the standards of MLA between local and abroad judicial authorities. From that service and working as an "active intermediary", I try to facilitate judicial cooperation to any State, in particular the EU Member States, stressing the Importance of personal contacts, in this complex and unstable field. Now, I want to share with you some brief remarks based on my experience as a practitioner, a sort of "builder" of our European judicial house, bearing in mind that the effectiveness of existing cooperation strategies and measures has not yet been proper and systematically evaluated even in the EU.

As you already know, over the past few decades the globalization and the increased mobility of persons, has led to enlarged mobility of crime not only in Europe, but throughout the world. Practitioners admit that criminal cases become more and more complex, transnational offences demand specialisation, and we realised that the traditional methods of mutual assistance have become increasingly inadequate to cope with the new forms of crime.

The fact that judicial barriers remain, is rather shocking and It is well-known that it could take a lot of time for evidence to be passed from one country to the other, delaying the judicial procedures and trials of cross-border criminals. Organized criminals operate in several countries as if national frontiers do not exist. The criminals might plan a crime in one country, execute it in another, and then, after all, settle in a sunny country to enjoy the ill-gotten proceeds of crime.

gündekiler

11

The 2000 EU MLA Convention (and the 2001 Protocol thereto)

Guy Stessens
General Secretariat of the
Council of the EU, Brussels

[Please, click for powerpoint version of the presentation!](#)

İçindekiler
12

Eurojust and Turkey

Mr. Carlos Zeyen
National Member for
Luxembourg
Eurojust
Member of CTT and FECT
1st Deputy State Prosecutor

[Please, click for powerpoint version of the presentation!](#)

İçindekiler
13

EJN (European Judicial Network)

Ms. Fátima Adélia PIRES
MARTINS (SPAIN)
EJN Secretary
The Hague/The Netherlands

[Please, click for powerpoint version of the presentation!](#)

İçindekiler
14

Extradition according to the 1957 Convention - is there a need of bringing it up to date?

Mrs Annette von Sydow
Chief Public Prosecutor
Office of the Prosecutor
General, Sweden

[Please, click for powerpoint version of the presentation!](#)

İçindekiler
15

Practical examples of mutual legal assistance in criminal law matters between Member States of the European Union

Mr Axel Reibel
Detective chief
superintendent
German-French Police and
Customs Cooperation Centre

[Please, click for powerpoint version of the presentation!](#)

Vorstellung Zentrum Englisch, kurz

Folie 1
Eingangsfolie

My name is Axel REIBEL

I´m Police Officer with the rank "Polizeihauptkommissar" in Germany, in the land of Baden-Württemberg.

Since several years I´m in function of international police cooperation between Germany and France in the French/German Police and Custom Cooperation Centre Kehl/Germany

Folie 2
Luftaufnahme Zentrum mit Strasbourg im Hintergrund

Before starting I like to present you my department in a very short way.

The Police and Custom Cooperation Centre Germany-France in Kehl has been founded in the in year 1999 in the town of Offenburg in southern Germany. Since 2001 situated right on the French-German borderline which runs in the middle of the river Rhine, in the neighbourhood of Strasbourg with its cathedral, the centre is in a distance of 300 meters to the next border crossing point to France. There are meanwhile 65 Officers of German and French Police and custom Services who work in this unit.

The legal base of foundation is a treaty between Germany and France which has been issued October 10th 1997 with the name "Mondorf Treaty on the German-French Police Cooperation", also named in short form "Mondorf Treaty"

[Please. click for full text!](#)

İçindekiler
16

**Practical aspects of judicial co-operation:
Use of video links in Court Proceedings
Witness Protection and special measures for other vulnerable
witnesses.
A recent case study of UK - Turkish Judicial Co-operation.**

**Dr. John HOLLANDY, Associate
Tutor
Centrex (UK Police Training
Organisation)**

[Please, click for powerpoint version of the presentation!](#)

